

Na osnovu člana 8. stav 1. Zakona o Narodnoj skupštini („Službeni glasnik RS“, broj 9/10) i člana 238. stav 5. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS“, broj 20/12 - Prečišćeni tekst),

Narodna skupština Republike Srbije, na Četvrtoj posebnoj sednici u 2014. godini, održanoj 5. juna 2014. godine, donela je

Z A K L J U Č A K

POVODOM RAZMATRANJA REDOVNOG GODIŠNJEG IZVEŠTAJA ZAŠTITNIKA GRAĐANA ZA 2013. GODINU

1. Narodna skupština ocenjuje da je Zaštitnik građana svojim Redovnim godišnjim izveštajem za 2013. godinu, kroz celovito predstavljanje aktivnosti Zaštitnika građana u izvršavanju ustavnih i zakonskih nadležnosti, dao opštu ocenu stanja i kvaliteta ostvarivanja i zaštite prava građana pred državnim organima, stanje državne uprave i javnog sektora u celini, ukazujući na neophodne systemske promene kroz izgradnju i jačanje instucija, u cilju unapređenja vladavine prava, poštovanja ljudskih i manjinskih prava i ostvarivanja prava građana.

2. Polazeći od ocene Zaštitnika građana da u reformi državne uprave ni u 2013. godini nije načinjen ključni pomak, pogotovo ne u depolitizaciji, racionalizaciji i profesionalizaciji državne uprave, što je osnovni uzrok pomanjkanja primene načela dobre uprave u Republici Srbiji i svakodnevnog kršenja prava građana, Narodna skupština obavezuje Vladu da predlaganjem i donošenjem odgovarajućih zakona i drugih propisa i drugim neposrednim merama što hitnije pristupi ostvarivanju ciljeva utvrđenih Strategijom reforme javne uprave u Republici Srbiji, koju je Vlada usvojila januara 2014. godine.

Narodna skupština posebno naglašava da je unapređenje pravnog okvira za uređivanje uprave i usklađivanje uprave sa principima koji su utvrđeni Strategijom reforme javne uprave u Republici Srbiji, kao i povezivanje procesa reforme javne uprave sa procesom evropskih integracija, jedan od najvažnijih prioriteta Republike Srbije. Reforma uprave i evropske integracije moraju nužno predstavljati dva međusobno povezana i uslovljena procesa.

Za sprovođenje reforme uprave u skladu sa Strategijom reforme javne uprave u Republici Srbiji od posebnog su značaja i ocene Zaštitnika građana da nema značajnijeg pomaka ni u radu organa jedinica lokalne samouprave, da su često nedovoljno angažovani u rešavanju pitanja koja spadaju u izvornu ili poverenu nadležnost jedinice lokalne samouprave, da su neefikasni u sprovođenju sopstvenih odluka, da ne informišu jasno ili dovoljno građane o njihovim pravima i o mogućnostima koje su im na raspolaganju za zaštitu prava i interesa, pa neretko koriste i neinformisanost građana za odugovlačenje postupaka. Polazeći od ovih ocena, Narodna skupština očekuje da se merama i aktivnostima koje će nadležni organi preduzimati u primeni Strategije reforme javne uprave u Republici Srbiji uspostavi jedinstveni pravni režim i sistem standarda za vršenje poslova javne uprave, u cilju obezbeđivanja iste zaštite prava građana na ukupnoj teritoriji Republike Srbije.

3. Imajući u vidu ocenu Zaštitnika građana da Vlada nije u dovoljnoj meri prepoznala Zaštitnika građana kao instituciju uspostavljenu da doprinese reformama u oblasti uprave u cilju ostvarivanja i zaštite prava građana, kao i da nije uspostavljena potrebna saradnja Vlade i ovog nezavisnog državnog organa, Narodna

skupština naglašava da je dužnost Vlade i drugih državnih organa da razmatraju i uvažavaju preporuke, inicijative i mišljenja koja im Zaštitnik građana upućuje, kao i da postupaju po preporukama Zaštitnik građana.

Narodna skupština ponovo poziva Vladu da preispita važeća rešenja Zakona o Zaštitniku građana, u skladu sa inicijativama i preporukama Zaštitnika građana, kao i da predloži Narodnoj skupštini izmene Zakona kojima će se uskladiti pravni okvir za rad Zaštitnika građana sa uočenim potrebama u dosadašnjem radu.

4. Opravdano je očekivanje da će donošenje seta pravosudnih zakona u proteklom periodu obezbediti bolju organizaciju rada pravosudnih organa, lakši pristup pravdi i poštovanje prava na pravično suđenje i suđenje u razumnom roku. Međutim, s obzirom na veliki broj pritužbi građana zbog povrede ovih prava, njihovo sve češće obraćanje Ustavnom sudu, kao i sve veći broj odluka Ustavnog suda povodom povrede ovih prava, neophodno je da Vlada, odnosno nadležno ministarstvo i dalje preduzimaju mere kojima će se obezbediti ostvarivanje ustavnog prava na pravično suđenje i suđenje u razumnom roku. Potrebno je obezbediti funkcionalnost neposrednog nadzora nad radom sudske uprave, u skladu sa zakonom, čime bi se omogućilo efikasno postupanje po pritužbama građana. Takođe bi trebalo, donošenjem odgovarajućih podzakonskih propisa, urediti ostvarivanje prava građana na naknadu štete dosuđene odlukama Ustavnog suda. Neophodno je, takođe, pristupiti i izvršavanju presuda Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu kojima je utvrđeno pravo građana na naknadu štete.

Donošenje zakona o besplatnoj pravnoj pomoći otkloniće značajnu prepreku u pristupu pravdi najsiromašnijim građanima, imajući u vidu da propisani iznosi sudskih taksi velikom broju građana mogu biti prepreka za ostvarivanje sudske zaštite njihovih prava. Stoga je potrebno u najkraćem roku pripremiti ovaj zakonski predlog i uputiti ga Narodnoj skupštini na razmatranje i usvajanje.

5. Narodna skupština obavezuje Vladu da preduzme odgovarajuće mere da se poboljša položaj građana u odnosu na organe vlasti kada se radi o zaštiti prava lica lišenih slobode, pre svega daljim razvijanjem i povećanjem efikasnosti postojećih internih mehanizama kontrole i izgradnjom sistema nadgledanja policijskog pritvora, daljim poboljšavanjem uslova u prostorijama za policijsko zadržavanje građana i poštovanjem pretpostavke nevinosti, kao i usklađivanjem smeštajnih uslova osuđenih lica sa važećim propisima i standardima.

6. Neophodno je, podnošenjem predloga zakona Narodnoj skupštini, što pre izgraditi normativni okvir za zaštitu građana koji u dobroj veri ukažu na nepravilnosti i nezakonitosti u postupanju organa vlasti i pojedinaca u organima vlasti kojima se ugrožavaju ili povređuju prava građana i javni interes (zaštita „uzbunjivača“), kao i, pritom, urediti ovlašćenja Zaštitnika građana u cilju zaštite ovih građana.

7. Nadležni odbori Narodne skupštine će, u vršenju svoje zakonodavne i kontrolne funkcije, pratiti rad izvršnih organa sa stanovišta poštovanja preporuka Zaštitnika građana i ovog zaključka.

8. Narodna skupština obavezuje Vladu da, u roku od šest meseci, podnese Narodnoj skupštini izveštaj o sprovođenju ovih zaključaka.

9. Ovaj zaključak objaviće se u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

PREDSEDNIK

Maja Gojković